

'UHINGA 'E 20 KE TALI NO KI HE 'IUFANESIA 2020

FEHU'I:

'Oku ke poupou ki he End of Life Choice Act 2019 'oku 'amanaki ke ngaue'aki?

YES
NO

1 'OKU TAU 'OSI MA'U 'A E TAU'ATAINA KE 'FILI

'Oku ngofua ki ha taha ke ne ta'etali ha faito'o 'o tatau ai pe pe 'e hoko ai ke mole 'ene mo'ui. 'Oku ha 'i he kupu 11 'o e New Zealand Bill of Rights Act 1990 - 'oku 'i ai 'e totonu 'a e taha kotoa pe ke ne ta'etali ha fa'ahinga faito'o. 'Oku kau heni 'a e ngaahi fili 'a e mahaki ke ke'oua 'e toe fakaake ia. 'Oku 'ikai' lau 'a e ta'eloto ki ha faito'o ko e 'iufanesia.

'Oku mahu'inga ke mahino 'a e ngaahi lea 'oku ngaue'aki 'i he tipeiti ko 'eni. Ko e tokolahi 'oku nau fiema'u ke fakapapau'i 'oku fakalao 'a e ngaue'aki 'a e ngaahi faito'o fakanonga mo e totonu ke ta'etali ha faito'o. 'Oku 'osi ha 'eni ia 'i he lao. 'Oku 'ikai ha fiema'u fakalao pe faka'efika ke

pehe kuo pau ke tauhi ke mo'ui ha taha 'oku puke pe lavea 'tatau ai pe ha me'a'. 'Oku 'osi mahino 'a e lao fekau'aki mo e faikehekehe 'o e ta'ofi 'o e ngaahi ngaue fakafaito'o ke tukuange 'a e mahaki ke ne pekia koe'uh i ko e tu'unga fakamo'ui 'oku ne 'i ai mo e fakahoko e ngaue 'i he 'ilo pau ha mahaki ke mate.

"OKU 'IKAI KO E 'IUFANESIA / TAONAKITA TOKONI'I 'ENI

tamate'i 'a e ngaahi misini fakatlonga mo'ui

ta'ofi 'a e ngaahi sivi mo e faito'o ta'e'aonga

fakahoko 'a e fili ke 'Do Not Resuscitate' ('oua e fakaake)

ta'ofi 'a e me'akai mo e/pe inu kapau kuo fu'u fakatupu faingata'a'ia ki he mahaki

ma'u 'a e ngaahi faito'o ki he lahi taha 'oku fiema'u ke fakanonga e langa mo e ngaahi faka'ilonga mahaki kehe

KO E 'IUFANESIA / TAONAKITA TOKONI'I 'ENI

fakahuhu ki he mahaki 'a e ngaahi faito'o kona fakatupu mate

'oange ki he mahaki 'a e ngaahi faito'o kona fakatupu mate ke ne toki folo

Faka'uhinga lea

'IUFANESIA ko e fakahoko 'i he loto 'aki mo e 'ilo pau, 'a e ngaue ke fakangata fakahangatonu 'a e mo'ui ha taha 'oku puke, 'i he kole 'a e mahaki ko ia. Kapau 'oku fakahoko 'e ha taha kehe 'o 'ikai ko e mahaki 'a e fakangata 'ene mo'ui, 'oku lau ia ko e 'iufanesia.

TAONAKITA TOKONI'I 'oku hoko 'eni kapau 'e fakahoko 'e he mahaki 'a e ngaue faka'osi ke fakangata 'aki 'ene mo'ui.

TAONAKITA TOKONI'I 'E HE TOKETA 'oku 'uhinga ki he 'omai mei ha Toketa 'a e founa (e.g. ngaahi faito'o kona) ke fakahoko 'aki 'a e 'iufanesia.

TOKONI'I KE PEKIA 'oku 'uhinga ki he 'iufanesia mo e taonakita tokoni'i fakatou'osi.

['Oku fakangofua 'e he End of Life Choice Act 2019 'a e 'iufanesia mo e taonakita tokoni'i fakatou'osi. 'E ngofua ki he kau toketa mo e kau neesi ngaue fakatoketa ke nau tuku atu mo fakahoko 'a e faito'o ke tamate'i 'aki 'a e mahaki .]

TAUHI FAKANONGA 'oku 'uhinga ki he "tauhi...e kakai 'oku 'ikai ha faito'o ki honau mahaki, 'i he taumu'a ke nau ma'u 'a e tu'unga mo'ui lelei taha 'oku malava, fakanonga ha felangaaki mo e ngaahi faka'ilonga mahaki, ke malava 'a e ni'ih i ko 'eni 'o mo'ui 'i he momeniti kotoa pe 'oku malava he 'oku mahu'inga kiate kinautolu". (Hospice NZ)

2 KUO PAU 'E NGAUE HALA'AKI

'Oku lavea ngofua 'a e ni'ih i 'oku nau puke ha mahaki fakatupu mate mo kinautolu 'oku puke he ngaahi mahaki 'oku uesia 'enau tu'unga mo'ui. Pea 'oku 'ikai ta'esiokita pe 'ofa 'a e famili kotoa pe 'oku uesia koe'uh i ko e ko e ngaahi mahaki ko ia. 'E malava ke nau fakamalohi'i 'a e mahaki ke ne fili 'a e 'iufanesia, ko'euhi ke nau ma'u 'a e koloa 'a e mahaki pe ke fakahao fiafia kinautolu mei he 'kavenga' 'o hono tauhi 'a e mahaki. Na'e ma'u 'i he fakatotolo 'i tu'apule'anga 'a e pehe ko e vahe tolu 'e taha 'o e ngaahi pekia 'iufanesia 'i he vahefonua Flemish 'i Belgium 'oku fakahoko ia neongo na'e 'ikai fakaha fakahangatonu 'e he mahaki 'oku ne fiema'u. Pea 'oku te'eki ke fakakakato 'e he ngaahi fonua kehe 'oku fakangofua ai 'a e 'iufanesia 'a e fiema'u fakalao ki hono lipooti e 'iufanesia. 'Oku mahino ai 'e malava ke ngauehala'aki mo pausi'i 'a e me'a ni.

'Oku vaivai 'aupto 'a e End of Life Choice Act 'i he fiema'u ke fakahoko 'e he kau toketa "honau lelei taha" ke fakapapau'i 'oku 'ikai fakamalohi'i 'a e mahaki - ko e tu'unga fakalao ma'ulalo 'aupto 'eni. Tanaki ki ai, 'oku 'ikai ha lau 'a e lao ki ha fa'ahinga founa ke fakapapau'i 'oku 'ikai fakamalohi'i 'a e mahaki. Na'e pehe 'e he NZMA 'i he fokotu'u ki he Justice Select Committee: "E 'ikai malava 'e he ngaahi kupu 'o e Lao Fakaangaanga ni ke ne fakapapau'i ko e tu'utu'uni 'a e mahaki ke ne fili ki ha tokoni ke pekia, 'e fakahoko tau'ataina pea 'ikai ha fa'ahinga fakamalohi". Tanaki ki ai, 'e malava ke fakamo'oni ki he kole ki he 'iufaneisa ha taha kehe 'a ia 'e ma'u monu mei he pekia 'a e mahaki. [Ko e tokolahi 'o e kau fakaofonga falealea na'a nau fili ke 'oua 'e fakamalohi'i 'a e ngaahi malu'i 'i he elia ko 'eni].

For an online version of this pamphlet (including references & additional information) go to PROTECT.ORG.NZ

3 MALAVA KE HALA 'A E FAKAFUOFUA

MAHAKI MO E MO'UI

'Oku fakatefito 'a e fakafuofua mahaki mo e mo'ui ha taha 'i he fakamahamahalo pe a 'oku 'ikai pau. 'E iku 'o iufaneisa 'a e kakai 'i he makatu'unga 'o e mahaki na'e pehe 'oku nau ma'u kae toki 'ilo - na'e 'ikai. 'Oku falala 'a e Lao 'oku tuku mai ke tau fakaha loto ki ai 'i he fakafuofua mahaki 'oku pehe 'oku 'i ai 'a e mahaki fakatupu mate kapau 'e malava ke mate 'i loto he mahina 'e 6. 'Oku tokolahi 'aupito 'a e kakai na'e loloa 'ange 'enau mo'ui 'i he fakafuofua na'e 'orange, 'o a'u ki he lau mahina mo e ta'u. Na'e fai 'a e fakatotolo ki he ngaahi fakafuofua 'a e kau toketa ki he ni'hi na'e pehe 'oku nau mei mate 'o pehe ko e peseti 'pe 'e 20 'o e ngaahi fakafuofua na'e hoko 'i loto he peseti 'e 33 'o e taimi na'e mo'ui ai 'a e mahaki. Na'e paaki 'a e pepa mei he 2012 'i he *British Medical Journal* 'o pehe ko e peseti 'e 28 of 'o e ngaahi fakatotolo hili 'a e pekia 'a e mahaki 'oku ha ai 'a e hala 'o e fakafuofua.

4 KO TU'UNGA HEKEA NGOFUA

'Oku 'i ai 'a e ngaahi fakamo'oni pau mei he ngaahi fonua kuo nau fakalao'i 'a e 'iufanesia ki hono ngaue'aki 'a e 'iufanesia ki he ngaahi tu'unga na'e 'ikai ha fakakaukau ki ai. 'I he taimi 'oku fakalao'i ha ngaue fo'ou ko e 'totonu 'a e tangata', na'e 'ilo mei he ngaahi fonua muli 'a e fakaenatula 'a e teke ke kau ki he 'totonu' ko 'eni 'a e kakai kehe, hange ko e ni'hi 'oku 'i ai honau ngaahi mahaki tauhi, ngaahi faingata'a ia fakaesino, mahaki fakaatamai, ni'hi kuo nau 'fo'i he mo'ui' pea kau ai mo e fanau.

5 'E HOKO 'A E 'TOTONU KE FILI 'A E MATE' KO E A 'TOTONU KE KE FILI 'A E MATE'

Ko hono mo'oni 'oku lavea ngofua 'a e ni'hi 'oku 'i ai ha nau mahaki fakatupu mate ki he ngaahi faka'ai'ai fakahangatonu pe ta'efakahangatonu 'a e famili, kau tauhi, kau ngaue mo'ui pea kau ai mo 'e ngaahi ongo pe 'a e taha mahaki. 'E malava ke nau ongo'ai ko e 'iufanesia 'a e 'me'a totonu ke nau fai'; he kuo nau "osi 'inasi he mo'ui' pea 'oku 'ikai te nau fiehoko ko ha 'kavenga' ki honau ngaahi 'ofa'anga. 'Oku faingata'a 'aupito ke 'ilo pe 'oku fai ha ngaahi faka'ai'ai fakapulipuli, tukukehe ange 'a e faingata'a ke 'ilo 'a e ngaahi faka'ai'ai 'oku ha ki tu'a 'i he ngaahi taimi mahino.

"One person's right to die becomes another person's feeling that it's a duty to die ... you can say it to me, but nobody's gonna be dragged there. ... It's not as straightforward as that, ... once it exists it exists. Some of the worst coercion is choosing it yourself, because you feel you've got no option."

Liz Carr UK TV Star & Disability Rights Activist

HOPE
Preventing Euthanasia & Assisted Suicide

www.noeuthanasia.org.nz

6 TO E LAHI ANGE HONO PAUSI'I 'A E KAU TOULEKELEKA

'Oku 'osi palopalema pe 'i Nu'usila ni 'a e paus'i'i 'a e kau toulekeleka. Fakafuofua ko e peseti 'e 80 'oku 'ikai ata ki tua pe a 'ikai lipooti. 'Oku 'ikai malava ke tau situa mei he 'ilo 'e malava ke faka'ai'ai 'a e kau toulekeleka 'oku tauhi ki he taonakita tokoni'i 'iufanesia. 'Oku 'ikai puli 'i he kau toulekeleka mo e kau mahaki 'oku hoko 'enau nofo 'i he ngaahi 'api ki he kau toulekeleka ke si'isi'i ai 'a e pa'anga 'e ma'u 'e he fanau ha'a nau pekia. Ko hono mo'oni 'oku 'i ai 'a e fanau te nau vave ke fakaha 'eni ki he'enau matu'a.

7 'E MALAVA KE HOKO 'A E TAONAKITA TOKONI'I KE LAHI AI 'A E TAONAKITA

Na'e lave 'a e kau toketa fakalelei atamai mo e kau mataotao 'e 21 ki he lahi 'a e ngaahi fakamo'oni fakasitatisika mei Oregon, Belgium mo e Netherlands 'oku ha ai ko e lahi ange 'a e fika ki he tokoni'i 'a e pekia ha taha, ko e lahi ange ai pe 'a e ngaahi fika 'o e taonakita 'i he fonua. 'E malava ke pehe ko e tu'uaki 'o e taonakita ko ha founa ia ke fakangata 'a e mamahi 'oku 'ikai ko ha fekau 'e lava ke ngaue'aki pe ki he ni'hi 'oku 'i ai ha mahaki fakatupu mate. Na'e fai e fehu'i ki he kau poupou ki he Lao ke nau fakamo'oni'i mai 'e 'ikai hiki ai mo e fika 'o e taonakita 'i he fonua, ka 'oku 'ikai te nau fai 'eni he 'oku 'ikai te nau lava 'o fakamo'oni'i. 'I he tafa'aki 'e taha 'e tokoni'i 'e he siosaieti 'a e ni'hi ke nau taonakita, i.e. 'iufanesia, ka 'i he tafaaki 'e taha ko e feinga ke ta'ofi 'a e taonakita. Fakatatau ki he lahi 'a e taonakita 'i he fonua ni, ko e le'o 'o e fakapotopoto mo e fakakaukau lelei 'oku na pehe mai 'oku fu'u fakatu'utamaki ke tau tali 'a e lao ko 'eni.

NA'AKE 'ILO? 'I he ngaahi fokotu'u tohi 'e 39,159 na'e fai ki he Komiti FakaFale'alea 'oku nau vakai'i 'a e lao, ko e peseti 'e 92 na'a nau fakaanga'i 'a e lao, 'o kau ai 'a e peseti 'e 93.5 ko e ngaahi fokotu'u tohi mei he kau toketa, neesi mo e kau ngaue mo'ui kehe.

How many euthanasia 'mistakes' are we willing to accept?

**FAMILY
FIRST**
NEW ZEALAND

8 MALAVA KE UESIA 'E HE MOLE 'O E 'AMANAKI 'A E FILI KI HE 'IUFANESIA

Ko e kotoa 'o e kau mahaki 'oku nau mei mate pe 'oku nau tofanga 'i ha mahaki fakamahasino kuo nau fekuki mo e mole 'o e 'amanaki (depression). Ka neongo ia, ko e tokolahi 'oku nau fekuki mo e mole 'amanaki na'a nau fili ki he 'iufanesia 'i tu'apule'anga, 'oku nau kaniseli 'a e fili ko ia 'i he taimi 'oku fai e tokanga ki he me'a 'oku nau fou ai. Kapau 'e fakangofua 'a e 'iufanesia pe ko e taonakita tokoni'i, 'e malava ke mole noa 'a e mo'ui 'a e kau mahaki na'a nau mei mo'ui kapau na'a na'u ma'u ha tokoni ki he 'enau mahaki fakaeatamai.

9 'OKU HOKO 'A E TAONAKITA TOKONI'I KE HOLO E MAHU'INGA E KAU FAINGATAA'IA

'Oku totonus 'a e hoha'a 'a e kau poupou ki he ngaahi totonus 'a e kakai faingata'a'ia fakasino. Na'e pehe 'e Dr John Fox ko (NZ) 'oku 'i ai hono faingata'a'ia fakasino ko e spastic hemiplegia "Oua e liaki mautolu. 'Oua 'e ai ke faingata'a'ange. 'Oua 'e faka'ai'ai kimautolu ke to'o 'emau ngaahi mo'ui. 'I he taimi 'oku pouli taha ai 'emau ngaahi mo'ui, 'oku mau fiema'u homau fonua ke nau fakaha mai 'oku 'ofa'i kimautolu, fiema'ua, mahu'inga pea faitatau. Neongo kuo nau pehe kuo fakalelei'i 'a e lao, ka 'oku mau 'ilo ko e ngaahi lao pehe ni 'e tupu ia pe a'e 'ikai te tau lava 'o pule'i, pea 'e foki mai 'a e ngaahi tonounou 'a e lao 'o 'ohofoi kitautolu. Ko e 'uhinga ia 'oku fakatu'utamaki ai 'ae lao fakaangaanga 'a David Seymour". Na'e pehe 'e he kulupu poupou ki he ngaahi totonus 'a e kau faingata'a'ia Not Dead Yett, "Oku ta'engata 'a e ngaahi founa ke tala ki he kau faingata'a'ia 'i he taimi ki he taimi, 'oku 'ikai mahu'inga ho'o mou mo'ui."

NGAAHI TEFITO'I PALOPALEMA FEKAU'AKI MO E END OF LIFE CHOICE ACT 2019

Neongo kapau 'oku ke poupou ki ha lao fekau'aki mo e taonakita tokoni'i 'iufanesia, 'oku 'ikai ko e lao totonus 'a e END OF LIFE CHOICE ACT 2019. 'Oku 'i ai 'a e ngaahi tefito'i mataamama 'i he lao ni 'a ia 'e iku 'o fakatu'utamaki ki he kakai lavea ngofua mo e kau toulekeleka.

13 'IKAI FIEMA'U KE MA'U 'A E TU'UNGA 'ATAMAI LELEI FAKALAO 'I HE TAIMI 'O E MATE

'Oku 'ikai ha ngaahi malu'i 'i he lao fakaangaanga 'o hange ko ia 'oku 'i Victoria mo Canada, ke fakapapau'i 'oku vakai'i 'a e tu'unga 'atamai lelei fakalao 'a e mahaki 'i he taimi 'oku 'ai ke ne ma'u 'a e faito'o kona fakatupu mate. 'E iku 'eni 'o lahi ange 'a e malava ke mate ta'ehoko ha taha.

14 'IKAI HA KAU FAKAMO'ONI TAU'ATAINA

'Oku 'ikai fiema'u ha kau fakamo'oni tau'ataina ki ha fa'ahinga konga 'o e 'iufanesia, kau ai mo e taimi pekia. Fakafehoanaki 'eni mo e fiema'u 'i Oregon ke 'i ai ha ongo fakamo'oni ke na mamata ki he fakamo'oni 'a e mahaki ki he tohi kole ke fakahoko 'a e 'iufanesia pea ko e tokotaha ai kuo pau ke tau'ataina ('ikai ko ha famili pe taha te ne ma'u ha monu mei

10 'E PULE 'A E PA'ANGA

'Oku tuku mai 'e he End of Life Choice Act 'a e 'totonu' pe ke fili ki he me'a 'e taha - mate ta'ehoko. 'Oku 'ikai ha totonus ke fili ke tauhi fakanonga. Ko e ngaue lahi 'oku fai 'i he ngaahi tauhi fakanonga mo e ngaahi 'api pehe; 'oku ma'ama'a ange 'a e 'iufanesia. Ko e liliu ko 'eni 'o e lao te ne fakahu mai 'a e 'elementi fo'ou 'o e 'mahu'inga fakapa'anga' ki he ngaahi tu'utu'uni fekau'aki mo e tauhi 'oku fai ki ha taha 'oku mei mate. Ko 'eni 'a e 'siu fakapulipuli lahi taha 'i he talanoa'i 'o e 'iufanesia. 'I he sio fakafo'ituitui 'e malava ke pehe 'e ha tokotaha 'oku 'ikai tu'unga lelei fakapa'anga pea 'ikai ma'u 'a e ngaahi sevesi mo'ui lelei ange, ke ne ongo'i 'oku sai ange ke fakangata'a 'ene mo'ui koe'uh'i ko e totongi pe koe'uh'i 'oku 'ikai ha ngaahi sevesi lelei ange 'e ataa ki ai.

11 LAHI 'A E NGAAHI FAKAANGA

Kuo ma'u e ngaahi fakaanga ki he Lao 'oku tuku mai ke tau fakaha loto ki ai mei he va'a ki he kau faingata'a'ia fakasino, kau toulekeleka, kau poupou ki he totonus 'a e tangata, kau loea, kau toketa mo e kakai kehe 'i he tafa'aki ki he mo'ui.

12 'OKU FAKAFEPAKI'I 'EHE NGAAHI KAUTAHA MO'UI

Meimeい kotoa 'o e ngaahi kautaha fakaemo'ui 'i mamani kuo nau paaki 'enau ngaahi fakamatata ke fakafepaki'i 'a e 'iufanesia, kau ai 'a e World Medical Association 'a ia 'oku ne fakaofonga'i 'a e kau toketa 'e 10 miliona 'i mamani. Kuo 'osi fakaha mahino 'e he New Zealand Medical Association (NZMA) 'a enau fakafepaki'i 'a e 'iufanesia mo e taonakita 'oku tokoni'i 'e he toketa, pea 'oku nau tui 'oku "ikai faka'efika pea fakatu'utamaki ki he kakai tautefito ki he ni'ihi 'oku lavea ngofua mo e siosaieti."

he koloa 'a e pekia pe ko ha taha 'oku ngaue 'i he fale ngaue mo'ui pe ko e toketa 'oku ne tokanga'i 'a e mahaki). 'Oku tatau pe mo e tu'utu'uni 'i Canada mo Victoria (Aus) ki he ongo fakamo'oni tau'ataina pea mo e toketa 'a e mahaki. [Na'e fili 'a e tokolahi 'a e kau fakaofonga falealea ke 'oua 'e tali 'a e fakatonutonu ke tu'utu'uni ke 'i ai ha fakamo'oni tau'ataina 'i he taimi 'o e peki a].

15 'OKU 'IKAI HA TAIMI KE TOE FAKAKAUCAKAU

'Oku 'ikai ke 'i ai ha taimi pau ke toe fai ha fakakauca kumu'a pea fakahoko 'a e faito'o kona ke mate 'a e mahaki, 'o hange ko e 'aho 'e 15 pea 'ikai toe si'i ai 'i Oregon ('oku 'i ai 'a e ngaahi fakangatangata), 'aho 'e 9 'i Victoria pe 10 'i Canada. Ko e taimi pe 'oku ha 'i he End of Life Choice Bill 2019 ko e houa 'e 48 'o 'ikai toe si'i ai 'i he vaha'a 'o e taimi 'oku tohi ai 'e he toketa 'a e faito'o kona pea mo e taimi kuo fili ke mate ai 'a e mahaki. 'Oku 'uhinga 'eni 'e malava ke fakahoko 'a e taimi mei he kole ke 'iufanesia mo e taimi 'o e pekia 'a e mahaki 'i he taimi nounou 'aupito. [Ko e tokolahi 'a e kau fakaofonga falealea na'a nau fili ke 'oua 'e 'ai ha uike 'e taha ke toe vakai'i 'a e tu'utu'uni]

For an online version of this pamphlet (including references & additional information) go to PROTECT.ORG.NZ

"Oku 'ikai te mau poupopou ki he End of Life Choice Bill. Pea 'oku mau tui 'oku 'i ai 'a e ngaahi tonounou lahi 'i he Lao Fakaangaanga mo e ngaahi fehalaaki fakatekinikale. 'Oku ha hen'i 'a e 'ikai pe ke lava 'o fa'u ha lao 'iufanesia mo e taonakita tokoni'i 'e he toketa 'a ia 'oku kakato pea nguae lelei 'i hono fakamahino 'a e ni'ih'i 'oku ngofua ke nau 'iufanesia, fakapapau'i 'a e totolu ke fili, malu'i 'a e ni'ih'i lavea ngofua pea mo fakapapau'i 'oku fakahoko totolu. 'I he fakama'opo'opo, ko e 'iufanesia 'i ha fa'ahinga founiga 'oku fepaki ia mo e ngaahi tui faka'efika 'a e nguae ki he mo'ui pea te ne liliu 'a e fatongia teftio 'a e toketa pea mo e fenguae'aki 'a e toketa mo e mahaki."

NZMA Submission to Justice Select Committee

16 'IKAI HA FIEMA'U KE FENGAUE'AKI 'A E TOKETA MO E MAHAKI

'Oku 'ikai fiema'u ke fetaulaki 'a e 'uluaki toketa ('i he founiga toketa-ua 'oku fokotu'u) mo e taha mahaki ki mu'a. Kau ki hen'i 'a e malava ke fakapapau'i 'oku ataa 'a e mahaki ke tokoni'i 'ene pekia neongo 'oku te'eki fai ha talanoa fesiofaki. Ka 'i ai ha hoha'a 'a e toketa pe 'oku 'i ai ha fa'ahinga faka'ai'ai, 'e malava ke ta'ofi 'e he mahaki ha talanoa 'a e toketa mo e famili. 'Oku mahu'inga 'aupto 'eni he taimi 'oku 'ikai ha 'ilo 'a e toketa ki he hisitolia 'o e mahaki. 'Oku 'ikai ha fiema'u ke talanoa 'a e mahaki mo ha taha kehe fekau'aki mo 'ene fili ke tokoni'i 'ene taonakita pe 'iufanesia. Ko e ngaahi fehalaaki mahu'inga 'eni fekau'aki mo e lao. 'Oku 'ikai ha ngaahi malu'i fe'unga fekau'aki mo e malava ke faka'ai'ai ha mahaki 'i he lao. [Na'e fili 'e he tokolahi 'o e kau fakafofonga falealea ke oua 'e 'i ai ha ngaahi malu'i 'i he me'a ni].

17 'IKAI FEIMA'U KE VAKAI'I HA NGAAHI FOUNGA FAITO'O KEHE

'Oku 'ikai ha fiema'u ke feinga 'a e mahaki ke toumu'a vakai'i 'a e ngaahi faito'o fakanonga pe ngaahi faito'o kehe. 'A ia ki ha ni'ih'i 'e 'ikai hoko 'a e 'iufanesia ia ko e founiga faka'osi. [Na'e fili 'a e tokolahi 'o e kau fakafofonga falealea ke oua 'e 'fai ha nguae ke 'i ai ha ngaahi malu'i fakapotopoto 'i he 'elia ni].

18 VAIVAI E NGAAHI TALIUI

'Oku hoko 'a e si'i ange 'a e ngaahi fika 'oku lipooti ko e palopalema lahi 'i tu'apule'anga. 'I he lao ko 'eni 'oku tau fakaha loto ki ai, 'oku 'ikai fiema'u ia ke muimui'i 'e he failesisita ha ngaahi lipooti pekia 'oku 'ikai ma'u pe vakai'i ha ngaahi faikehekehe. 'Oku 'ikai fakangofua 'e he founiga taliu'i 'a hono vakai'i 'a e hisitolia fakaemo'ui 'a e mahaki, 'o kehe mei he founiga 'i he Netherlands. Pea 'i he fonua ko ia, 'oku a'u ki he vahe fa 'e taha 'a e ngaahi pekia mei he 'iufanesia 'oku 'ikai ke lipooti faka'ofisiale. 'E malava ke toe kovi ange 'a e founiga taliu'i Nu'u Sila ni.

**WANT MORE COPIES?
To order for your group...**

**email: admin@familyfirst.org.nz Ph: 09 261 2426
NO COST. But a donation to the VOTE NO campaign is optional.**

ORDER NOW!

PROTECT.org.nz

**FAMILY
FIRST**
NEW ZEALAND

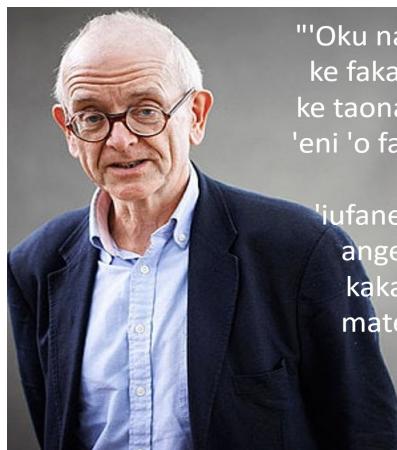
19 'IKAI MAHINO 'A E

FAKAFAIKEHEKEHE'I 'O E MAKAKI 'E MATE/'OKU 'I AI E MAHAKI TAUHI MO FAINGATA'AIA'

'Oku pehe 'e kau poupopou 'o e lao 'oku 'ikai uesia 'a e kakai faingata'a'ia fakasino. Ka ko hono mo'oni, **ko e lahi 'o 'enau ngaahi faingata'a'ia 'oku fakasi'isi'i mo'ui pea hoko 'a e ngaahi uesia 'e malava ke mole ai 'a e mo'ui.** 'I Oregon, kuo faka'uhinga'i 'a e "pekia 'i loto he mahina 'e 6" 'e he kau nguae mo'ui ke kau ai 'a e "pekia 'i loto he mahina 'e 6 kapau 'oku 'ikai ma'u ha fai'to'o." [Na'e fokotu'u atu 'a e founiga ke malu'i mei he me'a ni ka na'e 'ikai ke tipeiti'i 'e he kau fakafofonga falealea pe hiki nima'i].

20 VAIVAI E TOTONU KI HE TAU'ATAINA FAKAKONISENISI

'Oku 'ikai tukumai 'e he Lao ha **malu'i fakahangatonu** 'o e ngaahi sino nguae hange ko e ngaahi 'api ki he kau toulekeleka mo e ngaahi 'api **pehe** 'a ia ko 'enau ngaahi tui fakafilosefa, faka'efika pe fakalotu 'oku ne ta'ofi 'a hono nguae'aki 'a e 'iufanesia pe taonakita tokoni'i. 'E malava ke fakamalohi'i 'a e ngaahi feitu'u ko 'eni 'i he kaha'u ke nau fakaataa 'a e 'iufanesia 'i honau ngaahi fale koe'uh i ke 'oua 'e mole 'a e tokoni fakapa'anga 'a e pule'anga 'o hange ko ia na'e hoko 'i Canada. [Na'e fili 'a e tokolahi 'a e kau fakafofonga falealea ke oua 'e 'i ai ha ngaahi malu'i 'i he me'a ni]. **Ko e kau toketa 'oku 'ikai te nau tui ki he 'iufanesia 'e kei fiema'u ke nau fakaha ki he mahaki fekau'aki mo e sino pule'anga e fokotu'u ke tokoni ki hono fakahoko 'a e 'iufanesia, tatau ai pe pe 'oku kehe 'eni mei he'enau tui fakapalofesionale mo e 'efika fakafo'ituitui. [Ko e tokolahi 'o e kau fakafofonga falealea na'a nau fili ke 'oua 'e 'i ai ha ngaahi kupu fekau'aki mo e tau'ataina fakakonisenisi].**

"'Oku nau pehe 'e hoko 'eni ke fakatupu 'a e ngaahi kui ke taonakita. Kapau 'e hoko 'eni 'o fakamalohi'i ha fanga kui 'e ni'ih'i ke nau 'iufanesia, 'ikai 'oku kei sai ange pe ia ke ma'u 'e he kakai 'a e totolu ke nau mate mo honau ngeia?"

HENRY MARSH
Renowned British
Neurosurgeon &
Supporter of Euthanasia

'Oku hoko 'a e 'iufanesia mo e taonakita tokoni'i ke fakatu'utamaki ki hotau tokolahi. 'Oku 'ikai malu'i 'e he lao ni 'a e fiema'u 'a e ni'ih'i 'oku lavea ngofua, kau ai 'a e kau faingata'a'ia fakasino, kau toulekeleka, ni'ih'i 'oku mole 'enau 'amanaki pe 'atamai hoha'a pea mo e ni'ih'i 'oku nau ongo'i 'oku nau hoko ko e kavenga pe 'oku nau faingata'a'ia fakapa'anga. 'Oku poupopou 'a e ngaahi lipooti mei tu'apule'anga ki he 'uhinga 'oku si'isi'i 'aupto 'a e ngaahi fonua kuo nau liliu 'enau lao fekau'aki mo e 'isu ko 'eni. 'Oua e tuku 'a e Nu'usila ke laka hala fekau'aki mo e 'iufanesia / taonakita tokoni'i.